אש קודש — לר"ח ניסן

(בההילולא של כ"ק אא"מ הרה"צ והק' זצוקללה"ה)

איתא בתהילים (ט"ז) אמרת לד' וכו' טובתי בל עליך לקדושים אשר בארץ המה, שבזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ ירחם ד' ויושיענו, ונבין הלשון אשר בארץ המה, הלא עיקר צדקתם וקדושתם היא לנשמתם אשר בשמים לא בארץ.

אבל נודע מספרי כ"ק אא"מ הרה"צ והקדוש זצוקללה"ה על הגמרא הירא מעבירות שבידו חוזר מעורכי המלחמה, שאמר בקדשו, שמי שעובד את ד' רק לצרכו אם מיראת העונש או מאהבה לקבל פרס, אז רק מעבירות שלו מתייירא ולא של חבירו כיון שעליהן לא יענש, משא"כ כשעובר רק למלא את רצונו ית', אז גם מעבירות חבירו מתייירא, כיון שגם הנה למרות רצונו ית' הן, והוא משתוקק רק למלאות רצונו ית', וזה הירא מעבירות שבידו לבדן ולא גם מעבירות של חבירו, חוזר מעורכי המלחמה עכ"ל הקדוש.

והנה מי שכוונתו למלא את רצונו ית' מתירא מעבירות גם של שאר ישראל, וגם מתירא מיסורי ישראל ח"ו, כיון שהם עמך ונחלתך, בניו ית', בני בכורי ישראל, ומצטער כשח"ו מתיסרים ומצטערים, וגם בספרי כ"ק אא"מ זצ"ל איתא בענין מס"נ שמי שאוהב את המלך מוסר נפשו עליו, אבל מי שאוהבו יותר מוסר נפשו גם בעד בנו של המלך כיון שהוא בנו של המלך, כך מי שאוהב אותו ית' אהבה רבה מוסר נפשו גם בעד ישראל, ומכש"כ שמצטער בצרתן של ישראל, ולא בצער נשמתם בלבד מצטער, רק גם בצער גופם, פשוט על שחסר לו לאיש ח"ו בריאות הגוף, לאכול, לשתות, דירה, מלבוש וכדומה. וכשאמר ד' הנה אנכי שולח מלאך אמר השמר מפניו וכו' כי לא ישא לפשעכם ועיין רש"י הטעם, ולהנ"ל אפשר מפני שהשגת המלאך הוא, שההתפשטות מן הגוף והעלי' ממנו לעולם יותר דוחני היא מעלה גדולה, לכן לא ישא לפשעכם בחשבו הלוא יותר טובה להם שיתעלו ויתפשטו מגופם, אבל הוא ית' מלכותו בכל משלה וגס (בגופנית) [בדברים גופניים] קדושתו נמצאה, ואדרבה כל התורה לדברים גופניים נמשכה, שלא השיגו זאת המלאכים ותמהו אתה מבקש ליתנה לבו"ד.

ואפשר שזה הרמז בפ' חקת כ' ט"ו וירעו לנו המצרים ולאבותינו ופרש"י מכאן שהאבות מצטערים בקבר כשפורענות באה על ישראל, מה הדיוק בקבר, הלא עיקר הנשמה של הצדיק במרום, ובקבר נמצא רק גופיהם הקדושים עם הבלא דגרמא שלמטה מנפש וסמוכה לה כמ"ש מהארי"י ז"ל, ולהנ"ל אילו הי' נאמר רק שהאבות מצטערים וכו' היו יכולים לומר שנשמותיהם הקדושות מצטערות על צער הנשמות לבד של ישראל, אבל על צער גופם ועל דברים גופניים שחסרים להם אינם מצטערים, כיון שהם הצדיקים כבר נתעלף ומכש"כ לאחר פטירתם שנתעלו מכל נדנוד גופני, לכן כתב רש"י שהאבות מצטערים בקבר, ומה נמצא בקבר גופיהם הקדושים, שגופיהם הקדושים

מצטערים גם על צערי הגוף של ישראל, כי גם בהיות הצדיקים במרום יודעים שאל הגדלות שעלו אליה בעוה"ז על־ידי גופיהם הקדושים עלו, ואם שבג"ע ומתיבתא דרקיע נשמותיהם לומדות תורה אבל שגם בקבר שפתותיהם ידובבו תורה, הוא ע"י ישראל הנמצאים בעוה"ז בגופם, לכן גם גופם בקבר מצטערים על צערי הגוף של ישראל.

ואפשר זה הרמז כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו, ואדרבה הא ד' יתי' נושא עוז ועובר על פשע, ומה נתינת טעם כי שמי בקרבו, ואפשר הרמז הוא לפי מצבנו כי נודע שבענין הספירות יש בחי' עיגולים ובחי' יושר, בחי' עיגולים כל הגדול מחבירו מקיף את הבירו עד שהוא יתי' מקיף את כולם, ועולם העשי' בתוך כל העיגולים, ובבחי' יושר כל הקטן מלביש את הבירו עד שהקו הנמשך מא"ס, נמצא בתוך כולם, ועולם העשי' מלבוש הכי חצוני הוא כמ"ש כמה פעמים בע"ח וגם נודע שיסוד וראשית הכלים היא מראשית פניות האור שבטהירו שהיא מבחי' עיגולים כמ"ש בע"ח שע"א ענף ב' ובהגהות וביאורים אות א', נמצא ששורש הגוף הוא מהעיגולים ששם הגדול מקיף והוא יתי' מקיף את הכל בבחי' הוא מקומו של עולם והכל נמצא בו יתי', והנשמה היא מבחי' יושר ששם הקטן מלביש, וקו א"ס פנימי מכל, הה שמרמז הפסוק כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרבו, שהמלאך אין לו גוף נמוך הרבה מנשמתו כמו האדם, וכולו בחי' נשמה, והנשמה היא מבחי' יושר ששם שמי בקרבו -והוא מקיף את אור א"ס ששם הנשמה היא העיקר, ולא הגוף, ולכן לא ישא לפשעכם, כיון שאצלו ההתפשטות מן הגוף ועליות הנשמה לבד עיקרית, אבל מש"ר התפלל זכור לאברהם וכו' והצדיקים מצטערים בקבר כנ"ל גם על גופי ישראל, והתפלל מש"ר שגם לגופם יהי' ד' ויושיעם, וזה שאומרים טובתי בל עליך לקדושים אשר בארץ המה, לא לנשמותיהם לבד שהם במרום רק גם אשר בארץ כי מצטערים בקבר על יסודי הגוף של ישראל ג"כ, וגם בענינים אלו תושיענו ואז נוכל לעבדהו יתי' מתוך הרחבה אמן כי"ר.